دا کتاب له اصلاح انلاین څخه ډاونلوډ شوی
تاسې کولی شئ له همدې سایټ څخه په زرګونو
اسلامي او تحلیلي مقالې، په سلګونو اسلامي
ویډیوګانې او ترانې او بېلابېل کتابونه ډاونلوډ کړئ
ادرس:
www.Eslahonline.net

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين والصلاة والسلام علىمحمد وعلى آله وصحبه أجمعين وبعد:

لکه څرنګه چې الله (جل جلاله) انسان عبث اوبې ځایه نه دی پیدا کړی،نودهغه دژوند تګلاره یې هم ورته ښودلې ده.له قرآن کریم ترڅنګ د رسول الله (ص) احادیث دي، چې دمسلمان ژوند پر روښانه لیکو روانوي، نو هر مسلمان ته دا ښایي، چې دخپل وس اوتوان سره سم دقرآن کریم ترڅنګ د رسول الله (ص) پر احادیثوځان پوه کړي.

دا لنډه لیکنه چې په مختلفو موضوعاتو کې د رسول الله (ص) لنډاوجامع احادیث په کې راټول شوي اوژباړه یې روانه اوساده ده، په دې موخه لیکل شوې ده، چې په آسانه توګه ترې استفاده وشي.

دالیکنه خپلو ټولو مسلمانانو ورونو او خویندو ته وړاندې کوواو له الله (جل جلاله) څخه غواړو چې زمونږ ژوند ،مرګ، کړنې اوهرڅه دخپلې رضا اوخوښې لپاره وګرځوي.

ددعا په هیله

بنه

خويونه

نیت اواخلاص

۱. عَنْ عُمَرَ(رض) أَنَّ رَسُولَ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ قَالَ الْأَعْمَالُ بالنِّيَّة وَلكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هجْرَتُهُ إِلَى اللَّه وَرَسُوله فَهجْرَتُهُ إِلَى اللَّه وَرَسُوله وَمَنْ كَانَتْ هجْرَتُهُ لدُنْيَا يُصيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْه. رواه البخاري

له حضرت عمر فاروق (رض)څخه روایت دی: چې رسول الله (ص) فرمایلي دي داعمالو ثواب په نیت پورې تړلی دی، او د هر سړي لپاره هغه څه دي چې ده یې نیت کړي وي ، څوك چې د الله اورسول په خاطر هجرت وکړې، دده هجرت د الله اورسول له طرفه مقبول دې، اوڅوك چې د دنیا د لاس ته راوړنې لپاره هجرت وکړي او یا د کومی ښځې سره د نکاح کولولپاره هجرت وکړې، دده هجرت د هغه څه لپاره دی چې ده ورته هجرت کړی دی. داحدیث امام بخاری روایت کړی دي .دا حدیث امام بخارې روایت کړې دي.

۲. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض)قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص): ﴿إِنَّ الله لاَ يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَامِكُمْ، وَ لاَ إِلَى صُوَرِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوْبِكُمْ وَ أَعْمَالِكُمْ﴾ رواه مسلم.

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی هغه ویلی : چې رسول الله (ص) فرمایلی : په یقینی ډول الله (جل جلاله) ستاسی جسمونو اوشکلونوته نه ګوری بلکه ستاسی زړونواوعملونو ته ګوری.

توبه اواستغفار

۳. عَنِ الأَغَرِّ بْنِ يَسَارٍ الْمُزَنِيِّ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) : يَا أَيُّهَاالنَّاسُ تُوْبُوْا إِلَى اللهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ، فَإِنِّيْ أَتُوْبُ فِيْ الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ ﴾ رواه مسلم

له اغربن سیار مزنی (رض) نه روایت دی هغه ویلی : چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: ای خلکو د الله تعالی ته رجوع وکړی اوبښنه تری وغواړی ځکه چې زه په ورځ کی سل ځله توبه اورجوع کوم.

٤ . عَنْ أَبِيْ مُوْسَى الأَشْعَرِيِّ (رض) عَنِ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: إِنَّ اللهَ يَبْسُطُ يَدَهُ باللَّيْلِ لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ النَّهَارِ وَ يَبْسُطُ يَدَهُ بالنَّهَارِ لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ اللَّيْلِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا. رواه مسلم.

ابوموسی الاشعری (رض) له رسول الله (ص) څخه روایت کوی چې رسول الله (ص) فرمایلی دي : الله تعالی خپل بلا کیفه لاس د شپی له مخې غوړوی ترڅو د ورځی ګناهګاران توبه وباسی اوهمدا ډول د ورځی له مخې خپل بلاکیفه لاس غوړوی تر څو د شپی ګناهګاران توبه وباسی. دا به هغی پوری دوام کوی ترڅو لمر د مغرب له لوری راوخیژی .

څواکمن انسان

٥. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ (ص) قَالَ: ﴿ لَيْسَ الشَدِيْدُ بالصُّرْعَةِ،إِنَّمَاالشَّدِيْدُ الَّذِيْ يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ﴾ متفق عليه.

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی: چې رسول الله (ص) فرمایلي دي : پهلوان هغه څوك ندی چې نور خلك څملوی، حقیقی پهلوان هغه دی چی د غصی پرمهال، خپل نفس په واك کی ولری

شهادت غوښتنه

٦. عَنْ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ (رض)، أنَّ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: (مَنْ سَأَلَ اللهَ تَعَالَى الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ اللهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ ، وَ إنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ ﴾ رواه مسلم

له سهل بن حنیف (رض) څخه روایت دی: چې رسول الله (ص) فرمایلی دی : څوك چی په رینښتیا سره له الله تعالی څخه د شهادت غوښتنه وکړی نو الله تعالی به دی د شهیدانو مقام ته ورسوی که څه هم هغه په خپل بستر کی مړ شی.

هوښیار انسان

۷. عَنْ أَبِيْ يَعْلَى شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ (رض) عَنِ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ، وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَ تَمَنَّى عَلَى اللهِ الأَمَانِيَّ رواه الترمذي.

ابويعلی شداد بن اوس (رض) درسول الله (ص) څخه روايت کړي : چې رسول الله (ص) فرمايلی دی : هوښيار سړی هغه دی چې له ځان سره حساب کتاب وکړی اود اخرت لپاره کاروکړی ، اوکم عقله سړی هغه دی چې خپل نفس دخپلونفسی غوښتنو تابع کړی اود الله تعالی پوري بې ځايه هيلی وتړی.

لنډه او جامعه دعا

۸. عَنِ ابْنِ مَسْعُوْد (رض) أَنَّ النَّبِيَّ (ص)كَانَ يَقُوْلُ: اَللَّهُمَّ إِنِّيْ أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى. رواه مسلم

له عبدالله بن مسعود (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) به داسی دعاکوله : ای الله زه

له تاڅخه د هدايت ، تقوى، پاك لمنۍ او دزړه د غنيوالى سوال كوم.

په الله تعالى توكل

۹. عَنْ عُمَرَ (رض) قَالَ: سَمعْتُ رَسُوْلَ الله (ص) يَقُوْلُ: ﴿ لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُوْنَ عَلَى الله حَقَّ تَوَكُّله لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُوْ خِمَاصاً وَ تَرُوْحُ بِطَاناً﴾ رواه الترمذي وقال حديث حسن.

له حضرت عمر (رض) څخه روايت دى هغه ويلى دى چى ماله رسول الله (ص) څخه اوريدلى دى: كه چيرى تاسى په رېښتياسره په الله تعالى باندى توكل او بروسه وكړئ نوتاسى ته به د مرغانوپه څير روزى دركړي چې سهار له (خپلو ځالوڅخه) په نهاره الوزى او بيګا ته په مړه ګېډه راستنيږى.

ايمان اواستقامت

۱۰. عَنْ أَبِيْ عَمْرٍو سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِاللهِ (رض) قَالَ: قُلْتُ: يَارَسُوْلَ اللهِ (ص) ! قُلْ لِيْ فِيْ الإِسْلاَمِ قَوْلاً، لاَ أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَداً غَيْرَكَ، قَالَ : " قُلْ آمَنْتُ بِاللهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ. رواه مسلم

له ابی عمرو سفیان بن عبد الله (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی چی ماوویل ای د الله رسوله! ماته په اسلام کی داسی وینا وښایه چی د هغی په اړه له تاڅخه پرته له بل چا څخه پوښتنه ونکړم ، هغه (ص) راته دا وویل دا ووایه چې ماپر الله تعالی ایمان راوړی دی اوبیا په دی خبره کلک ودریږه.

دښيګڼې په کارونوکې بيړه کول

۱۱. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ (ص) قَالَ: ﴿بَادِرُوْا بِالإِعْمَالِ فِتَناً، كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤمِناً وَ يُمْسِيْ كَافِراً وَ يُمْسِيْ مُؤمِناً وَ يُصْبِحُ كَافِراً، يَبِيْعُ دِيْنَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا﴾ رواه مسلم

له ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلی دی : په نيکوکارونو بيړه وکړی ځکه چی د توروشپو په څير فتنی راروانی دی چی د سبا له مخی به يوسړی مسلمان وي او بيګا به کافر وي اوبيګابه مسلمان وی او سبا به کافر وی خپل دين به ددنيا په متاع پلوری

د دوزخ له اوره ځان ژغورل

۱۲. عَنْ عَدِيٍّ بْنِ حَاتِمٍ (رض) قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ (ص) يَقُوْلُ: (إِتَّقُوْا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ ﴾ متفق عليه

له عدی بن حاتم (رض) څخه روايت دی هغه ويلی دی چی: ماله رسول الله (ص) څخه اوريدلی دی چی ويل بې: خپل ځانونه له اور څخه وژغوری که څه هم د خرما د يوې توټې په صدقه کولو سره وي.

انفاق في سبيل الله

۱۳. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص): مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيْهِ إِلاَّ وَ مَلَكَانِ يَنْزِلاَنِ، فَيَقُوْلُ

أحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أعْطِ مُنْفِقاً خَلَفاً. وَيَقُوْلُ الآخَرُ: اللَّهُمَّ أعْطِ مُمْسِكاً تَلَفاً. متفق عليه.

د حضرت ابوهريره (رض)څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: هر سهار چې پر بنده ګانو راخيژي، دوه پرښتې راکوزيږي، يوه وايي: ای الله! صدقه کونکی ته بدله ورکړه، او بله وايي: اي الله ! د بخيل مال هلاك كړه.

١٤. عَنْ أَبِي مَسْعُود عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ عَلَى أَهْلِهِ يَحْتَسِبُهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ. رواه الترمذي

له حضرت ابومسعود (رض) څخه روايت دی چې د رسول الله (ص) څخه روايت کوي، چې هغه فرمايلي دي: کله چې يو سړی دثواب په نيت په خپل عيال باندې لګښت وکړي، هغه د ده لپاره صدقه دی.

په دين کې له سختۍ څخه ځان ساتل

١٥. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) عَنِ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: (إِنَّ الدِّيْنَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّيْنَ أحَدٌ إلاَّ غَلَبَهُ ، فَسَدِّدُوْا وَقَارِبُوْا وَ

أَبْشِرُوْا، وَاسْتَعِيْنُوْا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَ شَيْئٍ مِنَ الدُّلْجَةِ ﴾ رواه البخاري.

ابوهريره (رض) له رسول الله (ص) څخه روايت کوی چې رسول الله (ص) فرمايلی دي : بيشکه داسلام دين اسانه دی هيڅ څوك په دين کی سختې نکوی[1] مګرداچې دين پری غلبه کوی[2] نوميانه روی کوئ، د عبادتونوخواته نيژدې کيږئ[3] اوزيری ورکړئ[4]، د خوښی اوتکړه توب په وختونو کی عبادت وکړئ (دمسافرپه څيرچې په سهار،له غرمی څخه ورسته اود شپې په يوه برخه کې مزل کوی اوپرته له ستومانتيا منزل ته ځان رسوی)

---

[1]- دا چې خپل ځان له طاقت څخه پورته مکلف کړی

2- دين پری سخيږی اوپاي کی هر څه تری پا تيکيږي

3- د عبادتونو په اداکولو حق اوسموالی ته نيژدی کوی

4- په دی خوښ شئ چې الله تعالی په هغه عمل اجرورکوی چی دوام پکی وی که څه هم لږوی

د تهجدو لمونځ

۱۶.	عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ (رض) قَالَ: قَالَ لِيْ رَسُوْلُ اللهِ(ص): ﴿ يَا عَبْدَ اللهِ لاَ تَكُنْ مِثْلَ فُلاَنٍ، كَانَ يَقُوْمُ اللَّيْلَ، فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ﴾ متفق علیه.

له عبد الله بن عمروبن العاص (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی چی: ماته رسول الله (ص) وفرمایل: چې ای عبدالله! د فلانکی سړی په څیر مه کیږه چې شپی د له مخی به دلمانځه لپاره را پورته کیده بیایی دا کار پرېښود.

له بې ځایه پوښتنوڅخه ډډه کول

۱۷.	عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) عَنِ النَّبِيِّ (ص)قَالَ: ﴿ دَعُوْنِيْ مَا تَرَكْتُكُمْ ، إِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَثْرَةُ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلاَفُهُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْئٍ فَاجْتَنِبُوْهُ وَ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأْتُوْا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾ متفق علیه

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې ما له رسول الله (ص)څخه اوريدلي دي چې فرمايل يي: له کوم شي څخه چې زه تاسې منع کوم، ځان ترې وساتئ او په کوم شي چې زه تاسې ته امر کوم، د خپل وس په اندازه پرې عمل وکړئ. په تحقيق سره ستاسې څخه مخکې خلك د بې ځايه پوښتنو او له انبياو سره د مخالفت لامله هلاك شوي وو.

صفونه برابرول

۱۸. عَن أبِيْ عَبْد الله النُّعْمَان بْن بَشِيْر (رض) قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ (ص) يَقُوْلُ: ﴿ لَتسَوُّنَّ صُفُوْفَكُمْ أوْ لَيُخَالِفَنَّ اللهُ بَيْنَ وُجُوْهِكُمْ ﴾ متفق عليه.

دحضرت ابوعبدالله نعمان بن بشیر (رض) څخه روایت دی، فرمایي چې ما د رسول الله (ص) څخه اوریدلي دي، چې فرمایل یې: خامخا به (په لمانځه کې) خپل صفونه برابروئ او یا به الله تعالی ستاسې په منځ کې اختلاف اچوي.

دین سرترپایه نصیحت دی

۱۹. عَنْ تَميم الدَّاريِّ (رض) أنَّ النَّبِيَّ (ص)قَالَ : ﴿الدِّيْنُ النَّصيحَةُ قُلْنَا لمَنْ؟ قَالَ للّه وَلكتَابه وَلرَسُوله وَلأئمَّة الْمُسْلمينَ وَعَامَّتهمْ ﴾ رواه مسلم

د حضرت تمیم داري (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: دین نصیحت او خیرغوښتنه ده.(تمیم (رض) وفرمایل) مونږ ورته

وویل: چې د چا لپاره؟ هغه وفرمایل: د الله لپاره[۱]، د الله د کتاب لپاره،[۲] د الله درسول لپاره،[۳] د مسلمانانو د امامانو لپاره[۴] او دعوامو لپاره.

دبدوکارونو مخنیوی

۲۰. عن أَبي سَعِيد سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ قَال: ﴿ مَنْ رَأَى مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَده فَإِنْ لَمْ يَسْتَطعْ فَبِلسَانه فَإِنْ لَمْ يَسْتَطعْ فَبِقَلْبه وَذَلكَ أَضْعَفُ الْإِيمَان﴾ رواه مسلم

له حضرت ابوسعید (رض) څخه روایت دی: چې ما د رسول الله (ص) څخه اوریدلي دي، چې فرمایل یې : چاچې له تاسو څخه یو منکر(ناوړه)

1- چې الله واحد لاشریك وبلل شي، اوپه حکمونو یې عمل وشي.

2 -چې ایمان پرې رواړل شي او عمل پرې وشي او نورو ته ورسول شي.

3- چې تصدیق یې وشي اوپه سنتو یې عمل وشي.

4- چې په ښو کارونو کې دهغوی اطاعت وشي

کار ولید نو هغه دې په خپل لاس منع کړي، که چیرې یې ونشوکولای نو په ژبه دې منع کړي، او که چیرې دا یې هم ونشو کولای نو په زړه کې دې ورسره کرکه وکړي، او دا تر ټولو کمزوری ایمان دی.

ترټولو غوره جهاد

۲۱. عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): أفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ أَوْ أَمِيرٍ جَائِرٍ﴾ رواه الترمذي وقال حديث حسن

له حضرت ابو سعید خدري (رض)څخه روایت دی فرمایي: چې رسول الله (ص) فرمایي: د ظالم پادشاه(واکدار) یا ظالم امیر په وړاندې د عدل(حق) وینا تر ټولو ستر جهاد دی.

دمجاهد سره مرسته

۲۲. عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ﴿مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا وَمَنْ خَلَفَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا متفق علیه

د زید بن خالد (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: چاچې د الله په لار کې د مجاهد لپاره سامان تیار کړ، نو ده په حقیقت کې غزا وکړه، او چا چې د الله په لار کې د غازي دکور ښه سرپرستي اوپالنه وکړه نو ده په حقیقت کې غزا وکړه.

کامل مومن نه دی

۲۳. عَنْ أَنَسٍ (رض) قَالَ: قَلَّمَا خَطَبَنَا رَسُوْلُ اللّهِ (ص) إلاّ قَالَ:لاَ إِيْمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ دِيْنَ لِمَنْ لاَ عَهْدَ لَهُ

له حضرت انس (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی : ډیر کم ځل به مونږ ته رسول الله(ص) خطبه فرمایله مګر داچې ویل به یې کامل مومن ندی هغه

ثوك چی دامانت ساتنه نکوی اوثوك چې په عهد او وعده وفا نه کوی هغه د کامل دین څښتن ندی

دمسلمان په هر حالت کې خیر دی

٢٤. عَنْ صُهَيْبٍ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّه (ص) عَجَبًا لِأمْرِ الْمُؤمِنِ إن أمْرَهُ كُلُّهُ لَهُ خَيْرٌ وَّ لَيْسَ ذَلِكَ إلاَّ لِلْمُؤْمِنِ، إنْ أصَابَتْهُ ضَرَّآءُ صَبَرَ فَكَانَ خَيْراً لَهُ وَ أنْ أصَابَتْهُ سَرَّآءُ شَكَرَ فَكَانَ خَيْراً(مسلم)

له صهیب (رض) څخه روایت دی هغه وایی چې رسول الله (ص) فرمایلی دي د مومن وګړی په حال تعجب دی چی دده ټولې چارې دده لپاره خیردی دا حالت یواځی دمومن لپاره دی که ضرر ورته ورسیږی نوصبر پرکوې نودا دده لپاره خیر دی اوکه خوشحالی ورته پیښه شی نوشکریی پرځای کوې داهم دده لپاره خیردی

٢٥. عَنْ أبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللّه (ص) أنْظُرُوْا إلى مَنْ هُوَ أسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلَا تَنْظُرُوْا إلى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُوَ

أَجْدَرُ أن لَّا تَزْدَرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ (مسلم)

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلی دی: په دنيوي چاروکی له خپل ځان څخه ښکته خلکوته ګورئ او له ځان څخه پورته خلکوته مه ګورئ، همدا غوره لار ده چی دالله ه(جل جلاله) نعمتونه سپك ونه ګڼئ .

د مسلمان آزميښت

۲٦. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ (ص) : مَايَزَالُ الْبَلَاءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ فِيْ نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ وَمَالِهِ حَتَّى يَلْقَى اللّٰهَ وَمَا عَلَيْهِ خَطِيْئَةٌ. رواه الترمذي.

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلی دی : الله تعالی تر هغه پوری په مومن سړی اومومنه ښځه ، د ده په نفس، اولاد اومال باندې امتحان اوازميښت راولی ترڅو چې له الله تعالی سره په داسې حال کې مخ شي چې پر ده هيڅ ګناه نوی پاتدی.

د الله تعالی پر تقدیر رضامندي

۲۷. عَنْ أنَسٍ (ص) قَالَ: قَالَ النَّبِيُ(ص) إنَّ عظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلاَءِ وَ إنَّ اللهَ تَعَالی إذَا أحَبَّ قَوْمًا ابْتَلاَهُمْ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَی وَ مَنْ سَخِطَ فَلَهُ السَّخَطُ. رواه الترمذي.

له حضرت انس (رض) څخه روایت دی چي رسول الله (ص) فرمایلی دی : بیشکه چی لویه بدله اوثواب له لوي ازمیښت سره دی ، اوبیشکه کله چی الله تعالی یوقوم دوست وګڼي نوازمیښت پرې کوي که څوك (دالله په تقدیر) راضی شو نو د هغه لپاره دالله تعالی رضامندی ده اوکه څوك په قهرشو(په تقدیر راضي نشو) نو د هغه لپاره دالله قهردی

هیڅ ډول ښیګڼه په کمه نه ګڼئ

۲۸. عَنْ جَابرٍ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) لاَ تَحْقِرَنَّ منَ الْمَعْرُوْفِ شَيْئاً وَ إنَّ منَ الْمَعْرُوْفِ أنْ تَلْقَی أخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ، وَ أنْ تَفْرُغَ مِنْ دَلْوِكَ فِيْ إنَاءِ أخِيْكَ رواه الترمذي.

له حضرت جابر(رض) څخه روایت دی چی رسول الله (ص) فرمایلی دی: هیڅ یوه نیکی وړه مه ګڼه (وړه وی اوکه لویه) دا هم د نیکی له جملی څخه دی چی ته له یوه مسلمان ورور سره په ورین تندی مخامخ شی، او دا هم نیکی ده چی له خپلی بوکې څخه د خپل ورور په لوښی کی څه واړوی .

جامع اوغوځ نصیحت

۲۹. عَنْ اَبِیْ أیُوْبَ الأنْصَارِیِّ (رض) قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إلی النّبیِّ (ص) فَقَالَ عِظْنِیْ وَأوْجِزْ، فَقَالَ إذَا قُمْتَ فِیْ صَلَوتِكَ فَصَلِّ صَلوةَ مُوَدِّعٍ، وَلَا تُكَلِّمْ بِكَلامٍ تُعْذِرُ مِنْهُ غَداً،وَأجْمِعِ الْیَاْسَ مِمَّا فِیْ أیْدِ النَّاسِ (ابن ماجة)

له ابوایوب انصاری (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی چی یوسړی رسول الله (ص) ته راغی وه یی ویل ماته لنډ نصیحت وکړه، رسول الله (ص) وفرمایل: کله چې لمانځه ته پورته شوي، له دنیا څخه د رخصت

اخستونکی په څیرلمونځ کوه ، داسې خبره مه کوه چې سبا ترې ببننه غواړی د خلکو په لاس کی چې څه دی، له هغو څخه هیله پرې کړه.

له الله تعالی څخه حیاء کول

۳۰. عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُوْدٍ (رض) قَالَ :قَالَ رَسُوْلُ اللّٰه (ص) : إِسْتَحْيُوْا مِنَ اللّٰه حَقَّ الْحَيَآءَ، قُلْنَا إِنَّا نَسْتَحْيِيْ مِنَ اللهِ يَا رَسُوْلَ اللهِ وَالْحَمْدُلله، قَالَ: لَيْسَ ذَلِكَ، وَ لَكِنَّ الإِسْتِحْيَاءَ مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ أَنْ تَحْفَظَ الرَّأسَ وَ مَا وَعَى وَ الْبَطْنَ وَ مَا حَوَى وَ تَذْكُرَ الْمَوْتَ وَ الْبِلَى وَمَنْ أَرَادَ الآخِرةَ تَرَكَ زِيْنَةَ الدُّنْيَا وَ آثَرَ الآخِرَةَ عَلَى الأُوْلَى فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدِ اسْتَحْيَا مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ. رواه الترمذي

له حضرت عبدالله بن مسعود (رض) څخه روایت د ی چې رسول الله (ص) فرمایلی دی : له الله تعالی څخه په حقه توګه حیاء وکړئ، مونږ وویل: ای د الله رسوله ! مونږ خوله الله تعالی څخه حیاء کوو -الحمد لله- رسول الله (ص)

وویل: دا مطلب ندی، له الله تعالی څخه حقه حیاء دا ده چې ته سراو هغه څه چې په سرکې دی[۱] اوګیږه او هغه څه چې دګیډی په شااوخوا کې دي[۲] وساتئ مرګ اوزوړوالی په یاد ولرئ، څوك چې د اخرت اراده لری، هغه د دنیا ښایست پریږدی او اخرت ته پر دنیا وړاندیوالی ورکوی، چاچې دا کارونه وکړل نوده په یقینی توګه له الله تعالی څخه په حقه سره حیاء وکړه.

دریاء عمل شرک دی

۳۱. عَنْ شَدَّاد بْنِ أَوْسٍ (رض) قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ ا للهِ (ص) يَقُوْلُ: مَنْ صَلَّى يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ وَمَنْ صَامَ يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ وَمَنْ تَصَدَّقَ يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ. رواه أحمد.

له شداد بن اوس (رض) څخه روایت دی هغه ویلي

1- د ژبي، سترګو،غو،ونو...ساتنه وکړي.

2- د زړه ،عورت .... ساتنه وکړي

دي : ما له رسول الله (ص) څخه اوريدلي دي چې ويل يې : څوك چې دځان ښودنې لپاره لمونځ ادا كوي نو ده له الله تعالى سره شريك پيدا كړ، او څوك چې د ځان ښودنې لپاره روژه نيسي نوده له الله تعالى سره شريك پيدا كړ، اوڅوك چې د ځان ښودنې له امله صدقه كوي نو ده له الله تعالى سره شريك پيدا كړ.

ښه اخلاق

۳۲. عَنْ أُمِّ الدَّرْدَاءِ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ (رض) قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ وَإِنَّ صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيَبْلُغُ بِهِ دَرَجَةَ صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ

ام درداء له ابو درداء (رض) څخه روايت كړی دی هغه ويلي دي: چې ما له رسول الله (ص) څخه اوريدلي دي چې ويل يې: نشته هيڅ يوشئ چې په تله كې كيښودل كيږي چې هغه درروند وي له نيك خوی څخه، اوپه يقيني توګه د نيك خوی څښتن، په

خپل نیك خوی سره د لمونځ کوونکی او روژتی مرتبې ته رسیږی.

په دین کې پوهه

۳۳. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الْإِسْلَامِ إِذَا فَقِهُوا وَتَجِدُونَ خَيْرَ النَّاسِ فِي هَذَا الشَّأْنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَرَاهِيَةً وَتَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ ذَا الْوَجْهَيْنِ الَّذِي يَأْتِي هَؤُلَاءِ بِوَجْهٍ وَيَأْتِي هَؤُلَاءِ بِوَجْهٍ .متفق علیه

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: تاسې به خلك د معادنو په څیر ومومئ،(چې اصول یې سره جلا دي او یو له بل سره توپیر لري) څوك چې په جاهلیت کې غوره وي، هغه به په اسلام کې هم غوره وي، خوکله چې پوهه ترلاسه کړي، او د مشرۍ لپاره په ټولو کې غوره شخص، هغه څوك دی چې مشري ډیره بده ګڼي.او تر ټولو بد انسان دوه

مخی دی، چې ځينوته په يو مخ راځي او ځينو نورو ته په بل مخ.

د ظالم مخنیوی

۳٤. عَنْ أَنَسٍ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انْصُرْ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا نَنْصُرُهُ مَظْلُومًا فَكَيْفَ نَنْصُرُهُ ظَالِمًا قَالَ تَأْخُذُ فَوْقَ يَدَيْهِ

له حضرت انس (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: ته له خپل مسلمان ورور سره مرسته وکړه ظالم وی او که مظلوم . هغوي وويل: ای د الله رسوله ! له مظلوم سره خو به مرسته وکړو، له ظالم سره څرنګه مرسته وکړو؟ رسول الله (ص) وويل: د هغه لاسونه له تيری څخه بند کړي.

بدخويونه

په اسلام کې د بدعت بدي

۳۵. عَنْ عَائِشَةَ (رض) قَالَتْ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص) : ﴿مَنْ أَحْدَثَ فِيْ أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ ﴾ متفق علیه.

د حضرت عائشې (رض) څخه روایت دی، فرمایي: چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: چاچې زمونږ په دین کې داسې نوی څیز رامنځ ته کړ چې له دین څخه نه وي، هغه مردود دی.

دبد کار تاداو ایښودل

۳٦. عَنِ ابْنِ مَسْعُوْد (رض) أنَّ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: ﴿ لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ تُقْتَلُ ظُلْماً إلاَّ كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الأوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دَمِهَا لِإنَّهُ كَانَ أوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ ﴾ متفق علیه.

د حضرت عبدالله بن مسعود (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: هیڅ یو نفس

په ظلم سره نه وژل کیږي، مګر دا چې د هغه په وژنه کې د آدم علیه السلام د لمړني زوي(قابیل) برخه شته، ځکه چې هغه د لومړي ځل لپاره د وژنې لار کیښوده.

بې عمله داعي

۳۷. عن أسامة (رض) يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ الله (ص) يَقُولُ : ﴿يُجَاءُ بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُهُ فِي النَّارِ فَيَدُورُ كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِرَحَاهُ فَيَجْتَمِعُ أَهْلُ النَّارِ عَلَيْهِ فَيَقُولُونَ أَيْ فُلَانُ مَا شَأْنُكَ أَلَيْسَ كُنْتَ تَأْمُرُنَا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَانَا عَنْ الْمُنْكَرِ قَالَ كُنْتُ آمُرُكُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آتِيهِ وَأَنْهَاكُمْ عَنْ الْمُنْكَرِ وَآتِيهِ﴾ متفق عليه

له حضرت اسامه (رض) څخه روايت دی فرمايي چې ما د رسول الله (ص) څخه اوريدلي دې چې فرمايل يې: د قيامت په ورځ به يو شخص راوړل شي، په اور کې به وغورځول شي نوکولې به يې په اور کې بريوځي، او داسې به يې چارچاپير ګرځي لکه خر چې په ميچنه ګرځي، نو د دوزخيان يې راټول شي او ورته وايي به: اې فلانيه! په تا څه شوي؟ آيا تا مونږ ته په نيکي امر نه کاوه او له بدې څخه دې نه منع کولو؟ هغه به ووايي: هو! ما تاسې ته په نيکي امر کاوه خو خپله مې يې عمل نه کاوه، او له بدې څخه مې منع کولې خو په خپله مې بدې کوله.

دمنا فق نښې

۳۸. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ. متفق عليه

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی، چې هغه د نبی عليه السلام څخه روايت کړی، چې فرمايل يې: د منافق درې نښې دي: کله چې خبرې کوي، دروغ وايي، کله چې وعده وکړي، نه يې ترسره کوي، او کله چې امانت ورسره کيښودل شي، نو خيانت په کې کوي.

د بخل بدي

۳۹. عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ﴿ اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ ﴾ رواه مسلم

دحضرت جابر بن عبدالله (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: د ظلم او تيري څخه ځان وساتئ، ځکه چې ظلم د قيامت په ورځ د تيارو لامل دی، او د بخل څخه ځان وساتئ، ځکه

چې بخل ستاسې څخه پخوانې خلک هلاک کړي وو،هغوی یې دیته اړ ایستل چې وینې توې کړي، او محارم روا وګڼي.

د دعا په نه قبلیدو کې د حرامې روزۍ اغیزه

٤٠. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُوْلَ الله (ص) إِنَّ اللهَ طَيِّبٌ لاَ يَقْبَلُ إِلاَّ طَيِّباً ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيْلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، يَا رَبِّ وَ مَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَ مَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَ مَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَ غُذِيَ بِالحَرَامِ فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ. رواه مسلم

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلی دی : الله تعالی پاک ذات دی، نه قبلوی مګر پاک. بیایې د یوه سړی مثال وړاندی کړ چې اوږد سفر کوی، ویښتان یې ببر وی، ګرد وهلی وی ، خپل لاسونه د اسمان په لورپورته کوی ، او داسی وایې ای ربه!.. په داسی حال کې چې خوراک یې حرام وی څښاک یې حرام وې او پوښاک یې حرامه وې او په حرامو تغذیه شوی وې، څرنګه به یې دعا قبوله شی

سترخیانت

٤١ . عَنْ سُفْيَانَ بْنِ أَسِيدِ الْحَضْرَمِيِّ (رض) قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كَبُرَتْ خِيَانَةً أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ بِهِ مُصَدِّقٌ وَأَنْتَ لَهُ بِهِ كَاذِبٌ.رواه ابوداود

له حضرت سفیان بن اسید حضرمي (رض) څخه روایت دی فرمایي: چې ما له رسول الله (ص) څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: دا ډیر ستر خیانت دی چې ته خپل مسلمان ورور ته داسې خبره وکړئ، چې هغه تا ریښتونی ګڼي خو ته ورته دروغ وایئ.

دخلکوخندول

٤٢ . عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ بِالْحَدِيثِ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ فَيَكْذِبُ وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ . رواه الترمذي و قَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ

له حضرت بهزبن حکیم څخه روایت دی چې فرمایي، ماته پلار له خپل نیکه څخه دا روایت کړی دی چې ما له رسول الله (ص) څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: هلاکت دی هغه چا ته چې خلکو ته داسې خبرې کوي، چې هغوی پرې وخندوي، او د دې لپاره دروغ وایي، هلاکت دی هغه لره، هلاکت دی هغه لره.

غيبت

۴۳. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قِيلَ لَهُ مَا الْغِيبَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ قَالَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ أَيْ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِنْ كَانَ فِي أَخِيكَ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ بَهَتَّهُ. رواه الترمذي و احمد

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې له رسول الله (ص) څخه پوښتنه وشوه، چې ای د الله رسوله ! غيبت څه شی دی؟ هغه وفرمايل: خپل ورور په داسې څه يادول چې هغه بې بد ګڼي، غيبت دی. پوښتنه وشوه. چې ای د الله رسوله! ما په دې پوه کړه، چې که دغه خبره چې زه يې وايم، زما په ورور کې موجوده وي،(بيا هم غيبت دی) ؟ هغه وفرمايل: که چيرې هغه څه چې ته يې وايې، ستا په ورور کې موجود وي، نو تاپې غيبت وکړ، او که په کې نه وي، نو تا پرې بهتان ولګاوه

غوره مالي

٤٤. عَنْ أَبِي أُمَامَةَ (رض) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مِنْ شَرِّ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدٌ أَذْهَبَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.رواه ابن ماجة

له حضرت ابوامامه (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: په انسانانو کې د قيامت په ورځ، د الله په وړاندې، ترټولو بدترين بنده هغه دی چې خپل آخرت د نورو د دنيا لپاره له منځه يوسي.

چغل ګر به جنت ته نه ځي

٤٥. قَالَ حُذَيْفَةُ (رض) سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَّامٌ.متفق عليه

حضرت حذيفه (رض) فرمايي: چې ما له رسول الله (ص) څخه اوريدلي دي: چې چغل ګر سړی جنت ته نه داخليږي.

حسد نيکي له منځه وړي

٤٦. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ أَوْ قَالَ الْعُشْبَ رواه ابوداود

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي:

دحسد او رخي څخه ځان وساتئ، ځکه چي حسد، نيکي خوري، لکه څرنګه چي
اور لرګي خوري، او په بل روايت کي دي: لکه اور چي وابنه خوري.

دښځو په څير ځان جوړول

٤٧. عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنْ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنْ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ رواه البخاري

له حضرت ابن عباس (رض) څخه روايت دی فرمايي: چي رسول الله (ص) پر هغه نارينه لعنت ويلی دی چي د ښځوپه څير ځان جوړوي، او پر هغو ښځو يي لعنت ويلی دی، چي د نارينه په شان ځان جوړوي.

دګناه ښکاره کول

٤٨. عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ (رض) يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كُلُّ أُمَّتِي مُعَافًى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ وَإِنَّ مِنْ الْمُجَاهَرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ يُصْبِحَ وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ فَيَقُولَ يَا فُلَانُ عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ

له سالم بن عبدالله څخه روایت دی هغه ویلی دی چې ما له ابوهریره (رض) څخه اوریدلی دی چې ویل یې: ما له رسول الله (ص) څخه اوریدلې دی چې داسی یې ویل :زما ټول امت ته ببننه کیږي پرته له مجاهر (په ښکاره ګناه کونکی) څخه،مجاهرت دیته وایي چې یو سړی د شپې یو کار وکړي، چې سهار شي، الله تعالی پرې پرده واچوي، خو دی ووایي: ای فلانیه! ما نن شپه دا او دا وکړل. د شپې پرې الله تعالی پرده واچوي، خو دی په سهار کې د الله تعالی پرده رالوڅه کړي.

حقوق

دمسلمانانوخپل منځې حقونه

٤٩. عَنْ عَبْدَ اللَّه بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ قَال : ﴿ الْمُسْلمُ أَخُو الْمُسْلم لَا يَظْلمُهُ وَلَا يُسْلمُهُ وَمَنْ كَانَ في حَاجَة أَخيه كَانَ اللَّهُ في حَاجَته وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً منْ كُرُبَات يَوْم الْقيَامَة وَمَنْ سَتَرَ مُسْلمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقيَامَة﴾ متفق عليه

د حضرت عبدالله بن عمر(رض) څخه روايت دى چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: يو مسلمان دبل مسلمان ورور دى، نه پرې ظلم او تيرى کوي او نه يې دښمن ته سپاري، څوک چې د خپل مسلمان ورور حاجت پوره کړي، الله تعالى به د ده حاجت پوره کړي، او څوک چې د يو مسلمان څخه يوه مصيبت لرې کړي، الله تعالى به له ده څخه د قيامت له مصيبتونو څخه يو مصيبت لرې کړي، او څوک چې پر يو مسلمان باندې پرده واچوي، الله تعالى به دقيامت په ورځ پر ده پرده واچوي.

يومسلمان د بل مسلمان تکيه ده

۵۰. عَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ﴿إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَشَبَّكَ أَصَابِعَهُ﴾ متفق علیه

دحضرت ابوموسی اشعری (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: بیشکه یو مومن د بل مومن لپاره د یو دیوال په څیر دی چې یوه برخه یې بله ټینګوي، او بیا رسول الله (ص) خپلې ګوتې مبارکې یوپه بله کې ننویستې.

دمسلمان په حق کې سپارښتنه

۵۱. عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ﴿ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَهُ السَّائِلُ أَوْ طُلِبَتْ إِلَيْهِ حَاجَةٌ قَالَ اشْفَعُوا تُؤْجَرُوا وَيَقْضِي اللَّهُ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا شَاءَ﴾ متفق علیه

دحضرت ابوموسی (رض) څخه روایت دي چې: کله به رسول الله (ص) ته یو سوالګر راغی او یا به چا ترې څه وغوښتل، نو وبه یې فرمایل: تاسې د ده په اړه سپارښتنه

وكړئ، الله تعالى به تاسې ته اجر دركړي،او الله د خپل نبي په ژبه د هغه څه چې خوښه یې شي، فیصله کوي.

دمسلمانانوتر منځ سوله کول

۵۲. عَنْ أُمِّ كُلْثُوم بِنْتَ عُقْبَةَ أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : ﴿لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا﴾ متفق عليه

دحضرت ام کلثوم (رض) څخه روایت دی چې د رسول الله (ص) څخه یې اوریدلي دي، چې فرمایل یې: هغه څوک دروغ جن ندی چې د خلکو ترمنځ سوله کوي، خیر ته وده ورکوي یا د خیر خبره کوي

له مسلمان سره مرسته کول

۵۳. عَنِ ابْنِ عُمَرَ (رض) أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ (ص) قَالَ: مَنْ كَانَ فِيْ حَاجَةِ أَخِيْهِ كَانَ اللّٰهُ فِيْ حَاجَتِه (بخارى ومسلم)

له عبد الله بن عمر (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلی دی : څوک چې د مسلمان ورور حاجت پوره کوی نوالله تعالی به دده حاجت پوره کړی

دموراوپلار سره ښېگڼه

٥٤. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُوْلَ الله (ص) مَنْ أَحَقُّ بِحُسْنِ صَحَابَتِيْ؟ قَالَ: أُمُّكَ ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أُمُّكَ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أُمُّكَ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أَبُوْكَ. متفق عليه.

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې يو سړي رسول الله (ص) ته وويل: اې د الله رسوله! زما د ښيگڼې څوک ډېر وړ دی؟ هغه وفرمايل: مور دې، بيا يې پوښتنه وکړه، چې بيا څوک؟ ورېې فرمايل: مور دې ، په دريم ځل يې وويل:چې بيا څوک ؟ويې فرمايل: مور دې، په څلورم ځل يې پوښتنه وکړه چې بيا څوک ؟ رسول الله (ص) ځواب ورکړ: چې بيا دې پلار.

د موراوپلارخدمت

٥٥. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص) رَغِمَ أَنْفُهُ، رَغِمَ أَنْفُهُ، رَغِمَ أَنْفُهُ، قِيْلَ: مَنْ يَا رَسُوْلَ الله؟ قَالَ: مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلاَهُمَا ثُمَّ لَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ. رواه مسلم

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: سپیره دې شي پوزه دهغه، سپیره دې شي پوزه دهغه، سپیره دې شي پوزه دهغه. چا وویل: چې د چا یا رسول الله ! وې فرمایل: چا چې خپل مور او پلار دواړه په داسې حال کې چې زاړه وي، وموندل، یا یې یو له هغو څخه ومونده، او بیا ددوی دخدمت له امله جنت ته داخل نشو.

له مرګه وروسته د مور اوپلار حقوق

٥٦. عَنْ أَبِيْ أَسَيْد السَّاعديِّ (رض) قَالَ: بَيْنَا نَحْنُ عنْدَ رَسُوْلِ الله إذْ جَاءَهُ رَجُلٌ مِّنْ بَنيْ سَلَمَةَ فَقَالَ يَارَسُوْلُ الله (ص) ! هَلْ بَقيَ منْ أَبَوَيَّ شَيْئٌ أَبَرُّهُمَا به بَعْدَ مَوْتهمَا، قَالَ نَعَمْ الصَّلاَةُ عَلَيْهمَا وَالإِسْتغْفَارُ لَهُمَا، وَ إنْفَاذُ عَهْدهمَا منْ بَعْدهمَا، وَ صلَةُ الرَّحمِ الَّتيْ لاَ تُوْصَلُ إلاَّ بهمَا، وَ إكْرَامُ صَديْقهمَا. رواه ابوداود.

له ابو اسید الساعدی (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی چې یوځل مونږ له رسول الله (ص) سره وو چې ناڅاپه دبنوسلمه د قبیلی یوسړی راغی وېی ویل ای د الله رسوله!ایا د موراوپلار داسی څه حق شته چې وروسته له مرګه یې ترسره

کړم ؟ رسول الله (ص) وفرمایل چې هو دهغوی لپاره دعا اوبښنه غوښتل ، او له مرګ څخه وروسته د هغوی کړی وعدی پوره کول ،او د موراو پلار له خپلوانوسره خپلوي پالل ،اود هغوی د دوستانو قدر کول .

د ښځې حقوق

۵۷. عَنْ حَكِيْمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْقُشَيْرِيِّ (رض) عَنْ أَبِيْهِ قَالَ: قُلْتُ يَارَسُوْلَ الله (ص) مَا حَقُّ زَوْجَة أَحَدِنَا عَلَيْه ؟ قَالَ أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ وَلاَ تَضْرِبَ الْوَجْهَ وَ لاَ تُقَبِّحَ وَ لاَ تَهْجُرْ إِلاَّ فِيْ الْبَيْتِ. رواه ابوداود.

حکیم بن معاویه قشری (رض) له خپل پلار څخه روایت کوی هغه ویلی دی : چی ماوویل ای د الله رسوله ! دښځو حق پرمونږ څه دی ؟رسول الله (ص) وویل :کله چې ته څه هغه خواړه ورکړه،اوکوم لباس چې ته اغوندی نوهغه رنګی لباس ورته واخله، په مخ باندی یې مه وهه، هغی ته بد الفاظ مه استعماله وه ،اوله هغی څخه (دضرورت په وخت) یواځي په یوه کوټه کې جدای اختیارکړی .

ترټولو غوره ښځه

۵۸. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قِيْلَ لِرَسُوْلِ الله (ص) أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ؟ قَالَ: الَّتِيْ تَسُرُّهُ إِذَا نَظَرَ وَ تُطِيْعُهُ إِذَا أَمَرَ وَ لاَ تُخَالِفُهُ فِيْ نَفْسِهَا وَ لاَ مَالِهَا بِمَا يَكْرَهُ. رواه النسائي.

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی چې : چا رسول الله (ص) ته وویل: چې په ښځوکې کومه یوه غوره ده ؟ رسول الله (ص) وویل : هغه ښځه چې کله خاوند ورته وګوری نوخوشحاله یې کړي، اوکله چې امر ورته وکړی ، خبره يې ومنی، او دخپل نفس اومال په اړه ترې داسې مخالفت ونکړي، چې هغه پرې خفه کیږی .

دښځې انتخاب

۵۹. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ لِمَالِهَا وَلِحَسَبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ. رواه البخاري ومسلم

حضرت ابوهریره له رسول الله (ص) څخه روایت کړی دی ،چې ویلي یې دي: ښځه دڅلوروشیانو لپاره په نکاح

اخستل کیږي،د مال لپاره، دحسب لپاره، د ښایست لپاره،او د دین لپاره ،نو دینداره ښځه غوره کړه.لاس دې سپیره شه.

په هر حالت کې صله رحمی

٦٠. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: إِنَّ رَجُلاً قَالَ: يَارَسُوْلَ اللهِ (ص) إِنَّ لِيْ قَرَابَةً أَصِلُهُمْ وَ يَقْطَعُوْنَنِيْ وَ أُحْسِنُ إِلَيْهِمْ وَ يُسِيْئُوْنَ إِلَيَّ وَأَحْلُمُ عَنْهُمْ وَيَجْهَلُوْنَ عَلَيَّ فَقَالَ: لَئِنْ كُنْتَ كَمَا قُلْتَ فَكَأَنَّمَا تُسِفُّهُمْ الْمَلَّ وَ لاَ يَزَالُ مَعَكَ مِنَ اللهِ ظَهِيْرٌ عَلَيْهِمْ مَا دُمْتَ عَلَى ذَلِكَ. رواه مسلم

له ابوهریره (رض) څخه روایت دي چې فرمایي: یوسړی وویل: ای د الله رسوله!زما داسی خپلوان دی چې زه ورسره خپلولی پالم ،او دوی راسره خپلولي پرې کوي، زه ورسره نیکی کوم اودوی راسره بدی کوی ، زه له زغم څخه کاراخلم اودوی جهالت راسره کوی . نو رسول الله (ص) ورته وویل: که په رښتیا همداسی وي، لکه ته یې چې وایې، نو (دوی به په خپله ودردیږي) لکه

ته چې پر دوی تودې ایری خوری[1] ، ترڅوپوری چې ته په همدی حالت یې نودالله تعالی له لوری به له تاسی سره کومک کونکی وی او مرسته به درسره کوی .

د رزق د پراخۍ اسانه لار

٦١. عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.متفق عليه

حضرت انس (رض) د رسول الله (ص) څخه روایت کوي، چې فرمایي: څوک چې غواړي په روزۍ کې یې پراختیا راشي، او ښه نوم یې پاتې شي، نو صله رحمي دې وکړي.

داولاد ښه روزنه

[1]- دا اصطلاح چې (په هغه تودې ایرې خورې)، دا معنا لري چې هغه به په خپله زیانمن شي، او دخجالت اورسوایې سره به مخ شي.

٦٢. عَنْ سَعِيْدِ بْنِ العَاصِ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) مَانَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ مِنْ نُحْلٍ أَفْضَلَ مِنْ أدَبٍ حَسَنٍ. رواه الترمذي

له سعيد بن العاص (رض) څخه روايت دی، چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: هيڅ پلار خپل اولاد ته د ښه ادب څخه پرته بله ښه وركړه نه ده كړي.

٦٣. عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ. رواه ابوداود

عمرو بن شعيب له خپل پلار او هغه له خپل نيكه څخه روايت كوي چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: خپلو اولادونو ته په اوه كلنۍ كې په لمانځه امر وكړئ، او په لس كلنۍ كې يې (د لمانځه په پرېښودلو) ووهئ، او د څملاستو ځايونه يې سره جلا كړئ.

دیتیمانو پالنه

٦٤. عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ (رض) قَالَ: قَالَ رسُوْلُ اللهِ (ص) أنَا وَكَافِلُ الْيَتِيْمِ لَهُ وَ لِغَيْرِهِ فِيْ الْجَنَّةِ هَكَذَا، وَ أشَارَ بِالسُّبَابَةِ وَالْوُسْطَى وَ فَرَّجَ بَيْنَهُمَا. رواه البخاري

له سهل بن سعد (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی : چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: زه او د یتیم پالونکی به ،چې هغه یې خپل وی اوکه د بل چا، په جنت کی داسی یو او په مسواکی اومنځنی ګوتو سره یې اشاره وکړه او د دواړو په منځ کې یې لږشانته پراخې پرېښوده.

٦٥. عَنْ أبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص): خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِيْنَ بَيْتٌ فِيْهِ يَتِيْمٌ يُحْسَنُ إلَيْهِ وَشَرُّبَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِيْنَ بَيْتٌ فِيْهِ يُسَاءُ إلَيْهِ. رواه ابن ماجة

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی : چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: په مسلمانانوکی غوره کور هغه دی، چې یتیم په کې وی اوښه چلن ورسره کیږی، اوپه مسلمانانوکی ناوړه کور هغه دی چې په هغه کې یتیم وی اوبد چلن ورسره کیږی

دګاونډي حقوق

٦٦. عَنْ أبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص): وَ الله لاَ يُؤْمِنُ، وَ الله لاَ يُؤْمِنُ ، وَالله لاَ يُؤْمِنُ، قِيْلَ: مَنْ يَارَسُوْلَ الله ؟ قَالَ الَّذيْ لاَ يَأمَنُ جَارُهُ بَوَائقَهُ. متفق عليه.

له ابوهريره (رض) څخه روايت دی هغه ويلی دی:چې رسول الله (ص) فرمايلی دی : قسم په الله چې مومن ندی، والله چې مومن ندی، والله چې مومن ندی، چاوويل:څوک؟ ای د الله رسول! رسول الله(ص) وفرمايل: هغه چې ګاونډيان يې له ضررونوڅخه په امن نه وی.

٦٧. عَنْ عَائشَةَ (رض) عَنْ النَّبيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ قَالَ: مَا زَالَ جبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ.متفق عليه

دحضرت عايشي (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دی: ماته جبريل عليه السلام دګاونډي په ا ړه په يرله پسې توګه سپارښتنه کوي، تر دې چې ما دا وګڼله چې په ميراث کې به ورته حق ورکړي.

له کونډوسره ښیګڼه

٦٨. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ قَالَ النَّبِيُّ (ص): السَّاعِيْ عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِيْنِ كَالْمُجَاهِدِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ وَ أَحْسِبُهُ قَالَ: وَ كَالْقَائِمِ الَّذِيْ لاَ يَفْتُرُ وَ كَالصَّائِمِ الَّذِيْ لاَ يُفْطِرُ.متفق علیه

له ابوهریره (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی:چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: د کونډو ښځو او مسکینانو پالونکی د الله په لارکی د مجاهد په څیردی، راوی وایي: چې زه ګمان کوم چې رسول الله (ص) داسی وویل: چې د داسی لمونځ کوونکی په څیردی چې نه ستومانه کیږی او د داسې روژه نیونکی په څیردی چې افطارنکوی(تل روژه وي) .

د ناچاروحقونه

٦٩. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أَعُودُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِي فُلَانًا مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِي عِنْدَهُ يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِي قَالَ يَا رَبِّ

وَكَيْفَ أُطْعِمُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِي فُلَانٌ فَلَمْ تُطْعِمْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أَسْقِيكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ اسْتَسْقَاكَ عَبْدِي فُلَانٌ فَلَمْ تَسْقِهِ أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي.رواه مسلم

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: الله (جل جلاله) د قیامت په ورځ فرمايي: ای د آدم علیه السلام اولادې! زه ناروغه شوم خو تا مې عیادت(پوښتنه) ونکړ، هغه به وايي: ای پرودګاره! زه څرنګه ستا عیادت وکړم، ته خو دټول عالم پالونکی يې.الله تعالی به وفرمايي: آیا ته خبر نه وې چې زما فلانی بنده ناروغه شوی و، او تا يې پوښتنه ونه کړه، که چیرې ته هلته ورغلی وای نو زه به دې هلته موندلی وم. ای بنی آدمه! ما له تا څخه روزي وغوښته، خو تا رانکړه. بنده به وايي: اي پروردګاره! زه تاته څرنګه روزي درکړم، ته خو دټول عالم پالونکی يې. الله تعالی به وفرمايي: آیا ته پوه نه وې چې له تا څخه زما فلاني

بنده روزې وغوښته خو تا ورنکړه،آیا ته خبر نه وې چې که هغه ته دې روزي ورکړی وای نو د هغې اجر به دې دلته موندلی و. اي بني آدمه! ما له تا څخه د څښاک لپاره څه وغوښتل، خو تا رانکړل. بنده به ووایي: اي پروردګاره! څرنګه مې تاته څښاک درکړی وای، ته خو دټول عالم رب یې. الله تعالی به وفرمایي: آیا ته خبر نه وې چې زما فلاني بنده له تا څخه دڅښاک لپاره څه وغوښتل خو تا ورنکړل، خو پوه شه که تا هغه ته څښاک ورکړی واي، نو دلته به دې له ماسره دهغې ثواب موندلی وای.

۷۰. عَنِ النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَرَاحُمِهِمْ وَتَوَادِّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْوًا تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ جَسَدِهِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى. متفق علیه

حضرت نعمان بن بشیر (رض) فرمایي: چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: ته به مومنان په خپل منځي مهرباني، دوستۍ او زړه سوي کې د یوه بدن په څېر وګورئ، کله چې په یوه غړي بې درد راشي، ټول بدن ورسره په تبه او بې خوبۍ ناکراره وي.

دیومسلمان پر بل مسلمان ځانګړي حقونه

۷۱.	عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) قَالَ حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ ستٌّ قِيلَ مَا هُنَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَإِذَا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانْصَحْ لَهُ وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِدَ اللَّهَ فَشَمِّتْهُ وَإِذَا مَرِضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ .رواه مسلم

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: د يو مسلمان پر بل مسلمان شپږ حقونه دي.چا وويل: هغه کوم دي؟ ای دالله رسوله! وېې فرمايل: کله چې ورسره مخ شوي، سلام پرې واچوه، کله يې چې بلنه درکړه، وېې منه، کله يې چې نصيحت درڅخه وغوښته، نصيحت ورته وکړه، کله يې چې پرنجی وکړ،

اوالحمدلله یې وویل: نوځواب یې ورکړه[1]، کله چې ناروغه شو، پوښتنه یې وکړه، او کله چې مړ شو نو په جنازه کې یې ګډون وکړه.

۷۲. عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) أَيُّمَا مُؤْمِنٍ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا عَلَى جُوعٍ أَطْعَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ ثِمَارِ الْجَنَّةِ وَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَقَى مُؤْمِنًا عَلَى ظَمَإٍ سَقَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ وَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ كَسَا مُؤْمِنًا عَلَى عُرْيٍ كَسَاهُ اللَّهُ مِنْ خُضْرِ الْجَنَّةِ. رواه الترمذي

له حضرت ابوسعید خدري (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: هر مومن چې وږي مومن ته خواړه ورکړي، الله تعالی به یې دقیامت په ورځ دجنت له میوو څخه میوه، وخوري. او هر مومن چې تږی مومن خړوبه کړي، الله تعالی به دی، د قیامت په ورځ په رحیق مختوم(پوښلي شرابو) سره خړوبه

[1]- کله چې څوک پرنجې وکړي، هغه به (الحمد لله) وایي، چاچې واوریده، هغه به ورته (یرحمک الله) وایي، او بیا به پرنجي کونکی ورته (یهدیکم الله ویصلح بالکم) وایي.

کړي، او هر مومن چې بربنډ مومن پټ کړي، نو الله تعالی به د جنت شنې جامې وروواغوندي.

سلام اچول دمحبت د زیاتیدو وسیله ده

۷۳. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ وَالَّذي نَفْسي بيَده لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمنُوا وَلَا تُؤْمنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوَ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ رواه مسلم.

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: قسم مې دې وي په هغه ذات چې زما نفس یې په لاس کې دی، تاسې به جنت ته داخل نشې، ترڅو چې ایمان رانه وړئ، او تر هغه به ایمان راونه وړئ، ترڅو چې یو له بل سره مینه ونه کړئ، آیا تاسې ته داسې څه ونه ښایم چې که عمل پرې وکړئ، نو یو له بل سره به مو مینه زیاته شي. په خپل منځ کې سلام اچول رواج او خپور کړئ.

له مزدور سره ښیګڼه

۷٤. عَنْ عَبْد اللَّه بْنِ عُمَرَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّه (ص) أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ رواه ابن ماجة

له حضرت عبدالله بن عمر (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: مزدور ته مخکې لدې چې خوله يې وچه شي، مزدوري ورکړئ.

مرورتوب

٧٥. عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ (رض) أَنَّ رَسُولَ اللَّه (ص) قَالَ لَا يَحلُّ لرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاث لَيَالٍ يَلْتَقيَان فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا وَخَيْرُهُمَا الَّذي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ . متفق علیه

له حضرت ابوایوب انصاري (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي:مومن سړي ته روا ندې چې د درې شپو څخه زیات د بل مسلمان څخه مرور شي، په داسې ډول چې یو بل سره مخ کیږي، او یو له بل څخه مخ اړوي، او په دوی کې غوره هغه دی چې لومړی سلام واچوي.

عیب لټونه

٧٦. عَنْ ابْنِ عُمَرَ(رض) قَالَ صَعدَ رَسُولُ اللَّه (ص) الْمنْبَرَ فَنَادَى بصَوْت رَفيعٍ فَقَالَ يَا مَعْشَرَ مَنْ أَسْلَمَ بلسَانه وَلَمْ يُفْضِ الْإِيمَانُ إِلَى قَلْبِه لَا تُؤْذُوا الْمُسْلمينَ وَلَا تُعَيِّرُوهُمْ وَلَا تَتَّبعُوا

عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنْ تَتَبَّعَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ تَتَبَّعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ تَتَبَّعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ رَحْلِهِ . رواه الترمذي

له حضرت ابن عمر (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) منبر ته وختوت او په لوړ آواز یې غږ وکړ او ویې ویل: اي تش په نامه مسلمانانو چې ایمان مو زړه ته ندی پریوتی! مسلمانانو ته ضرر مه رسوئ، پیغور مه ورکوئ، او عیبونه یې مه لټوئ، ځکه چا چې د مسلمان ورور عیب ولټاوه، الله تعالی به د ده عیبونه رابرسیره کړي، او دچا عیب چې الله تعالی راوسپړه، هغه رسوا کوي،که څه هم دخپل کور په منځ کې وي.

ریښتینی مفلس

۷۷. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَتَدْرُونَ مَا الْمُفْلِسُ قَالُوا الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ فَقَالَ إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَأَكَلَ مَالَ هَذَا وَسَفَكَ دَمَ هَذَا وَضَرَبَ هَذَا فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ وَهَذَا

مِنْ حَسَنَاته فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ. رواه مسلم.

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: آيا تاسې پوهيږئ، چې مفلس څوک دی؟ هغوی وويل: په مونږ کې مفلس هغه څوک دی چې درهم او متاع (پيسې اونور سامان) نه لري.نو رسول الله (ص) وفرمايل: زما په امت کې مفلس هغه څوک دی چې دقيامت په ورځ د لمانځه، روژې او زکات سره راشي، خو يو ته يې کنځل کړي وي، پر بل يې بې ځايه تهمت لګولی وي،دبل يې مال خوړلی وي، د بل يې وينه تويه کړي وي، بل يې وهلی وي. نو يوه ته به د ده له نيکيو څخه څه ورکړل شي، او بل ته به هم څه ورکړل شي، او که مخکې لدې چې د خلکوحقونه پوره شي، د ده نيکې ختمي شي، نو د نورو ګناهونه به پر ده واچول شي، او بيا به اور ته وغورځول شي.

دمسلمان پرغم خوشحالي نه ده پکار

۷۸.	عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُظْهِرْ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَبْتَلِيكَ رواه الترمذي وقَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

له واثله بن اسقع (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دی، د خپل ورور په غم خوشحالي مه کوه، ځکه چې الله تعالی به په هغه رحم وکړي (او دغم څخه به يې خلاص کړي) او تا به پرې اخته کړي.

دبلنې اجابت

۷۹.	قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ (رض) قَالَ رَسُولُ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ دُعِيَ فَلَمْ يُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغِيرًا رواه ابوداود

حضرت عبدالله بن عمر (رض) فرمايي: چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: څوک چې (يو مناسبت ته) وبلل شو، او اجابت يې ونکړ، په تحقيق سره ده د الله او د رسول نافرماني

وکړه، او څوک چې پرته له بلنې چا کره ولاړ، هغه د غل په شان ننوت،اووداړه مار په توګه راووت.[۱]

دچا کور ته د ورتلو پر مهال اجازه غوښتل

۸۰. عَنْ أَبِيْ مُوْسَى الأَشْعَرِيِّ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) : الاسْتِئْذَانُ ثَلاَثٌ، فَإِنْ أُذِنَ لَكَ وَ إِلاَّ فَارْجِعْ. متفق علیه.

له حضرت ابوموسی اشعري (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: اجازه اخیستل تر درې ځلو پورې دي، که چیرې اجازه درکړل شول(نو ورشه) او که اجازه درنکړل شوه، بیرته وګرځه

میلمه پالنه

۸۱. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ(رض) أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ (ص) قَالَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ

[1]– څوک چې دکور دڅښتن داجازې پرته ننوزي،هغه دغل سره تشبیه شوی دی، او څوک چې خوراک وکړي نو ګوندې هغه داړه کړي ده.

وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتْ. متفق عليه.

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: څوک چې په الله تعالی او د آخرت په ورځ ایمان لري، د میلمه عزت دې وکړي، او څوک چې په الله او د آخرت په ورځ ایمان لري، خپلوي دې وپالي، او څوک چې په الله تعالی او دآخرت په ورځ ایمان لري، یا دې ښه خبره وکړي، او یا دې چپ کښیني.

داسلام ارکان

د قیامت په ورځ تر ټولولومړی پوښتنه

۸۲. عَنْ عَبْدالله بْنِ قُرْط (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص) أوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَة، الصَّلاَةُ فَإنْ صَلَحَتْ، صَلَحَ سَائِرُ عَمَلِهِ وَ إنْ فَسَدَتْ، فَسَدَ سَائِرُ عَمَلِهِ. رواه الطبراني.

له حضرت عبدالله بن قرط (رض) څخه روایت دي هغه ویلي: چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: دقیامت په ورځ به دبنده سره تر ټولو دمخه دلمانځه حساب کتاب کیږي، که لمونځ یې بشپړ وو، نو ټول عملونه به یې پوره وی اوکه لمونځ یې فاسد وخوت نو ټول عملونه به بې فاسد شي .

۸۳. عَنْ عُبَادَةَبْنِ الصَّامت (رض)قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص): خَمْسُ صَلَوَات افْتَرَضَهُنَّ اللهُ تَعَالَى، مَنْ أحْسَنَ وُضُوءَهُنَّ وَ صَلاَهُنَّ لِوَقْتِهِنَّ وَأتَمَّ رُكُوْعَهُنَّ وَخُشُوْعَهُنَّ كَانَ لَهُ عَلَى الله عَهْدٌ أنْ يَغْفِرَ لَهُ وَمَنْ لَّمْ يَفْعَلْ فَلَيْسَ لَهُ عَلَى الله عَهْدٌ إنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَ إنْ شَاءَ عَذَّبَهُ. رواه ابوداود.

له عباده بن صامت (رض) څخه روایت دی هغه ویلی چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: الله تعالی پنځه وخته لمونځونه

فرض کړی دي.څوک چې په ښه توګه اودس وکړي اوپه خپلوټاکليووختونوکې يې ادا کړی، په پوره اهتمام سره رکوع وکړی، په خشوع سره يې ادا کړی، له ده سره دالله تعالی ژمنه ده چې ښښنه ورته وکړي، او چاچې دا کار ونکړ، نو له ده سره دالله تعالی ژمنه نشته، که خوښه يې شوه ښښنه به ورته وکړي، او که يې خوښه شوه،عذاب به ورکړي.

دمنافق لمونځ

۸٤. عَنْ أَنَسٍ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ الله (ص) تِلْكَ صَلَوةُ الْمُنَافِقِ، يَجْلِسُ يَرْقُبُ الشَّمْسَ حَتَّى إذَا اصْفَرَّتْ وَ كَانَتْ بَيْنَ قَرْنَيِ الشَّيْطَانِ قَامَ فَنَقَرَ أَرْبَعاً لاَ يَذْكُرُ اللهَ فِيْهَا إلاَّ قَلِيْلاً. رواه مسلم.

د حضرت انس (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: دا د منافق لمونځ دی، چې کښيني او د لمر انتظار وباسي، ترڅو ژيړ شي او د شيطان د دوه ښکرونو منځ ته راشي، بيا پاڅيږي او څلور ټونګې ووهي، او الله تعالی په کې ډير لږ يادوي.

له جومات سره محبت د ایمان نښه ده

۸۵. عَنْ أَبِيْ سَعِيْدِ الْخُدْرِي (رض) عَنِ النَّبِيِّ (ص) قَالَ: إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلُ يَعْتَادُ الْمَسَاجِدَ فَاشْهَدُوْا لَهُ بِالإِيْمَانِ. رواه الترمذي.

د حضرت ابوسعید خدري (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: کله چې یو سړی وګورئ چې جومات ته ځي راځي، نو د هغه په ایمان ګواهي ورکړئ.

د رمضان روژه د تیروګناهونوکفاره ده

۸۶. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله (ص) مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَاناً وَّاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِه، وَ مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيْمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِه. متفق عليه.

دحضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: چا چې دایمان پر اساس او دثواب په نیت روژه ونیوله نو هغه ته به مخکیني ګناهونه وبخښل شي. او څوک چې دایمان پراساس او د ثواب په نیت د روژې په شپه لمونځ وکړي، هغه ته مخکیني ګناهونه بخښل کیږي.

د روژې او قرآن شفاعت

۸۷. عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ عُمَرَ (رض) قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص): الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ، يَقُوْلُ الصِّيَامُ: أَيْ رَبِّ! إِنِّيْ مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ وَ يَقُوْلُ الْقُرْآنُ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ، فَيُشَفَّعَانِ. رواه البيهقي.

دحضرت عبدالله بن عمر (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: روژه او قرآن د بنده لپاره سپارښتنه کوي، روژه وايي: اې ربه! ما دی د ورځې له خوا له خوراک او خوندونو څخه منع کړی و،نو د ده په اړه زما شفاعت ومنه. او قرآن وايي:ما دی د شپې له مخې له خوب څخه منع کړی و، نو د ده په اړه زما شفاعت ومنه. نو د دواړو شفاعت به ومنل شي.

په ښه توګه حج اداءکول

۸۸. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) مَنْ حَجَّ لِلّٰهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَ لَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.رواه البخاري

له حضرت ابوهریره (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: چا چې د الله لپاره حج وکړ او هلته (

د خپلې ميرمنې سره) يو ځای نشو، او ګناه يې ونه کړه، نو داسې به راوګرځي، لکه مور چې نوی زېږولی وي [۱]

دزکات نه ورکولوسزا

۸۹. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) مَنْ آتَاهُ اللهُ مَالاً فَلَمْ يَؤَدِّ زَكَاتَهُ، مُثِّلَ لَهُ مَالُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعاً أَقْرَعَ لَهُ زَبِيْبَتَانِ طَوَّقَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يَأخُذُ بِلِهْزِمَتَيْهِ يَعْنِيْ شِدْقَيْهِ ثُمَّ يَقُوْلُ: أَنَا مَالُكَ، أَنَا كَنْزُكَ ثُمَّ تَلاَ (وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ .. الآية.

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: چا ته چې الله تعالی مال ورکړی وي، او د هغې زکات اداء نه کړي، نو دغه مال به ده ته دقيامت په ورځ د يو(زهرجن) ګنجی مار په څيرجوړ شي، او د سترګو په سر به يې دوه تور ټکي وي.دقيامت په ورځ به ترې راچاپيره شي، او د وېښکو څخه به يې راونيسي او ورته وبه وايي: چې زه ستا مال يم، زه ستا زيرمه يم. بيا يې

[1]- د ګناهونو څخه به پاک شي

دا آیت ولوست: (گمان دې نه کوی هغه کسان چې بخل کوي...)

دسورت آل عمران ۱۸۱آیت بې ولوست

خورې ورې مرغلرې

د غوسې علاج

۹۰. عَنْ عَطِيَّةَ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْغَضَبَ مِنْ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنْ النَّارِ وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ رواه ابوداود.

له حضرت عطیه (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: په تحقیق سره قهر اوغصه د شیطان له خوا دي، او شیطان له اور څخه پیدا شوی دی، او اور په اوبو سره مړ کیږي،که چیرې یو له تاسې څخه په غصه شو نو اودس دې وکړي.

دجنت ضمانت

۹۱. عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ (رض) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ رواه البخاري.

له حضرت سهل بن سعد (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: څوک چې ما ته د دواړو ژامنو او د دواړو پښو ترمنځ (د اندامونو) ضمانت راکړي، زه ورته دجنت ضمانت ورکوم.

۹۲. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رض) عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهَا دَرَجَاتٍ وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَهْوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ رواه البخاري

له حضرت ابوهريره (رض) څخه روايت دی چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: ډېر ځله يو بنده داسې خبره وكړي، چې الله پرې راضي كيږي، او د ده ورته پام هم نه وي، الله تعالی پرې د ده درجات پورته كړي، او ډېر ځله يو بنده يوه داسې خبره وكړي، چې الله پرې ناراضه كيږي، او د ده ورته پام هم نه وي، او د هغې لامله جهنم ته ورپريوزي.

د مسئوليت احساس

۹۳. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ قَالَ

وَحَسِبْتُ أَنْ قَدْ قَالَ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. رواه البخاري ومسلم.

حضرت عبدالله بن عمر(رض) فرمايي: ما له رسول الله (ص) څخه اوريدلي دي چې فرمايل يې: هر يو له تاسو څخه مسئول دی، او هر څوک د خپل لاس لاندې خلکوپه اړه مسئول دی، امام(واکدار) دخپل رعيت په اړه مسئول دی، سړی په خپل کور کې مسئول دی، هغه دخپل عيال په اړه مسئول دی، ښځه دخاوند د کور په اړه مسئوله ده، او دخپل عيال مسئوله ده، نوکر دخپل بادار دمال په اړه مسئول دی، او دخپل لاس لاندې چارو مسئول دی. حضرت عبدالله بن عمر فرمايي: چې ګمان کوم رسول الله (ص) دا هم وويل: چې سړی دخپل پلار دمال په اړه مسئول دی، او دخپل رعيت مسئول دی، او هر يو له تاسې څخه دخپل رعيت په اړه مسئول دی.

دکسب غوره والی

٩٤. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَنْ يَحْتَطِبَ أَحَدُكُمْ حُزْمَةً عَلَى ظَهْرِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ أَحَدًا فَيُعْطِيَهُ أَوْ يَمْنَعَهُ. رواه البخاري

حضرت ابوهريره درسول الله (ص) څخه روايت کوي، چې هغه فرمايل: که چيرې يو له تاسو څخه په خپله شا باندې د خسو اوخاشاکو ګيډۍ راوړي، دا ورته لدې غوره ده چې دچا څخه سوال وکړي، څکه چې هغه به يا څه ورکړي،او يا به يې ورنکړي.

دمرګ غوښتنه مه کوئ

۹۵. عَنْ أَنَس بْن مَالك رَضيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ النَّبيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ لَا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمْ الْمَوْتَ منْ ضُرٍّ أَصَابَهُ فَإنْ كَانَ لَا بُدَّ فَاعلًا فَلْيَقُلْ اللَّهُمَّ أَحْيني مَا كَانَتْ الْحَيَاةُ خَيْرًا لي وَتَوَفَّني إذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا لي. رواه البخاري

له حضرت انس (رض) څخه روايت دی،چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: د مصيبت لامله هيڅکله دمرګ غوښتنه مه کوئ، که چيرې يې غواړئ،نوداسې ووايئ: ای ربه ! که زما په ژوند کې خير وي،نوژوند راپه برخه کړه، اوکه په مرګ کې مې خير وي نووفات مې کړه

مشتبهات(شکمن شيان)

۹٦. عن النُّعْمَانَ بْنَ بَشيرٍ (رض) يَقُولُ سَمعْتُ رَسُولَ اللَّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْه وَسَلَّمَ يَقُولُ الْحَلَالُ بَيِّنٌ وَالْحَرَامُ بَيِّنٌ

وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنْ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ كَرَاعٍ يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلَا إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

له نعمان بن بشیر (رض) څخه روایت دی هغه ویلي: ما له رسول الله (ص) څخه اوریدلې دي چې فرمایل به یې : حلال اوحرام دواړه څرګند دی ، او د دوی ترمنځ مشتبهات (شکمن شیان) دي چې زیات شمیرخلک پرې نه پوهیږي، چا چې له مشتبهاتو(له شکمنوشیانو)څخه ځان وژغوره هغه خپل دین اوپت وساته ، اوکه څوک په مشتبهاتوکې پریوت ، مثال بې د هغه شپون دی چې خپله رمه د ساتل شوي څرځای په شااوخوا کې پیايي ، نژدې ده چې دې به پکې پریوزي، خبراوسئ چې هربادشاه د خپل ځان لپاره ساتلی ځاي لری او په ځمکه کې د الله تعالی ساتل شوی ځاي، د ده لخوا حرام کړل شوي شیان دي، اوخبراوسئ چې په بدن کې یوه ټوټه ده کله چې هغه صالحه شي ،ټول بدن ورسره

صالح شی اوکله چې هغه فاسده شي ټول بدن ورسره فاسديږی. خبراوسی چې هغه زړه دې .

په هراندام صدقه

۹۷. عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سُلَامَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنْ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَيُجْزِئُ مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنْ الضُّحَى. رواه مسلم

حضرت ابوذر (رض) د رسول الله (ص) څخه روایت کوي،چې هغه فرمایلي دي:هر سهار ستاسې په هر اندام(مفصل) باندې صدقه لازمه ده. هر ځل سبحان الله ویل صدقه ده، هرځل الحمدلله ویل صدقه ده، هرځل لااله الاالله ویل صدقه ده ،هرځل الله اکبر ویل صدقه ده، په نیکی باندې امر کول صدقه ده، له بدی څخه منع کول صدقه ده.اولدې ټولو څخه د څاښت دوه رکعته لمونځ کفایت کوي.

ښه اوبد ملګري

۹۸. عَنْ أَبِي مُوسَى (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّه (ص): مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوْءِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ وَكِيرِ الْحَدَّادِ لَا

يَعْلَمُكَ مِنْ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِمَّا تَشْتَرِيهِ أَوْ تَجِدُ رِيحَهُ وَكِيرُ الْحَدَّادِ يُحْرِقُ بَدَنَكَ أَوْ ثَوْبَكَ أَوْ تَجِدُ مِنْهُ رِيحًا خَبِيثَةً.

له حضرت ابوموسی (رض) څخه روایت دی فرمایي چې رسول الله (ص) فرمايلي دي: د نیک ملګري او بد ملګري مثال د عطرپلورونکي او دپښ د بټۍ دی. دعطر پلورونکي څخه به بې برخې نه پاتې کیږي، یا به ترې څه واخلي او یا به ترې خوشبويي ومومئ، او د پښ په بټۍ کې به دې بدن یا جامې وسوزي او یا به ترې بد بويي ومومئ.

دوه ځانګړی نعمتونه

۹۹. عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رض) قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ (ص) نِعْمَتَانِ مَغْبُوْنٌ فِيْهِمَا كَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ : الصِّحَّةُ وَ الْفَرَاغُ رواه البخاري.

له ابن عباس (رض) څخه روایت دی هغه ویلی دی : چې رسول الله (ص) فرمایلی دی: چی دوه نعمتونه داسی دی چی زیات شمیر خلک پکی زیانکاران دی: چی یوېی روغتیا اوبل یې وزګارتیا اوفراغت دی

له رسول الله سره محبت

۱۰۰. عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.رواه البخاري

له حضرت انس (رض) څخه روایت دی چې رسول الله (ص) فرمایلي دي: یو له تاسې څخه مومن نشې کیدلای ترڅو چې زه ورته دپلار، زوي او ټولو خلکو څخه محبوب نه اوسم.